

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **6 Mayıs 2019**
Sayı: **9117**

11730

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

M. Bakan

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

Günümüzde dünya genelinde her yıl 2,5 milyon ton pestisit kullanılmaktadır. Kullanım talimatlarına uyulduğu sürece pestisitlerin insan ve çevre sağlığı için bir tehdit doğurmayacağı söylene de bilim insanları tarafından bunun doğru olmadığı ifade edilmektedir.

Klorpirifos (Chlorpyrifos) bir pestisittir. Doğada uzun süre parçalanmadan kalmakta; bulaştığı çeşitli canlıların dokusunda birikim yapmaktadır. Örneğin Klorpirifos molekülü toprakta aylarca parçalanmamakta ve zehirli etkisi bu süre boyunca devam etmektedir.

Çeşitli akademik çalışmalarda Klorpirifos'un nörotoksik yani sinir sisteminin işleyişine zarar veren en önemli zehirli kimyasallardan biri olduğu belirtilmektedir. Klorpirifos bebek ve çocuklarda nöro-davranışsal gelişim bozucu olarak nitelenen ve dünya genelinde kullanımı pek çok ülkede yasak olan 12 zehirli maddeden biridir. Yaş küçüldükçe zararlı etkisi arttığından, bebek ve çocuklar en duyarlı kesimdir.

Avrupa Birliği 2016'nın Ocak ayında tarımsal üretimde Klorpirifos kullanılmasını yasaklamış, bu karar ülkemiz için de bir emsal olmuştur. Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Klorpirifos ithali ve Klorpirifos kullanılarak yapılacak tarım zehri üretimi 2016 Nisan sonu itibariyle durdurmuş ve Klorpirifos aktif maddesini içeren tarım zehirlerinin "elma, armut, şeftali, bağ, patates, domates, biber, patlıcan ile meyve ve sebze" ürünlerinde kullanılmasını düzenleyen hükümlerin 08 Nisan 2016 tarihi itibariyle iptal edilmesine karar verilmiştir. Bu ürünlerin üretiminde kullanılacak Klorpirifos içerikli tarım zehirlerinin ise 31 Mayıs 2016 tarihine kadar piyasadan toplatılmasına ve satışının sonlandırılmasına karar verilmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı, ülke genelinde yaptığı kalıntı izleme çalışmalarında Klorpirifos kalıntısı tespit ettiği gıda ürünleri ile ilgili verileri açıklamamıştır.

Gıda Mühendisi Bülent Şık'ın makalesinden edinilen bilgilere göre; Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilen meyve sebze ürünleri Klorpirifos kalıntısı içerip içermediği açısından kontrol edilmekte ve yapılan kontrollerde yasal mevzuata aykırı pestisit kalıntısı içerdiği tespit edilen ürünler iade edilmektedir. 2017 yılında iade edilen meyve sebze ürünlerinin üçte biri Klorpirifos kalıntısı içerdiği için iade edilmiştir. Bu bağlamda;

1) 2016, 2017, 2018 ve 2019 (Mayıs itibariyle) yıllarında ülkemizde yürütülen kalıntı izleme çalışmalarında il bazında kaç adet gıda ürünüde pestisit analizi yapılmıştır?

2) 2016, 2017, 2018 ve 2019 (Mayıs itibariyle) yıllarında pestisit analizleri sonucunda kaç adet üründe klorpirifos kalıntısı tespit edilmiştir?

3) 2016, 2017, 2018 ve 2019 (Mayıs itibariyle) yıllarında klorpirifos kalıntısı tespit edilen ürünlere ne yapılmış ve/veya ne yapılmaktadır?

4) 2016, 2017, 2018 ve 2019 (Mayıs itibariyle) yıllarında piyasadan toplatılan klorpirifos içeren tarım zehri miktarı nedir?

5) İthal edilen ve ülkemizde üretilen klorpirifos miktarının toplamı ile kullanılan ve piyasadan toplatılan klorpirifos miktarının toplamı nedir? İki toplam arasında bir fark açığa çıkıyorsa bu nasıl açıklanmaktadır?

6) 09/03/2017 tarihinde vermiş olduğum 7/12389 esas numaralı 'Yasaklanan bir tarım ilacının kullanımının denetlenmesine ve kalıntı nedeniyle iade edilen ihraç gıda ürünlerine ilişkin' yazılı soru önermesine 22/06/2017 tarihinde verilen cevapta ifade edildiği üzere, idari para cezası uygulanan Chlorpyrifos aktif maddesini içeren "bitki koruma ürünlerinden etiketlerinde yapılması gerekli değişiklik yapılmayan ürünleri" satan 1 adet bayi ve bu ürünlerin ruhsat sahibi olan 2 adet firmanın isimleri nedir? İdari para cezası uygulanan bu firmaların ilgili ruhsatları iptal edilmiş midir? Sonrasında bu firmalara denetim yapılmış mıdır?

7) Kalıntı izleme programı çerçevesinde 2016, 2017, 2018 ve 2019 (Mayıs itibariyle) yıllarında kaç adet biber üründe pestisit kalıntısı analizi yapılmıştır? Biberde yapılan pestisit kalıntısı analizlerinde Klorpirifos kalıntısı analizi yapılmış mıdır? İhraç biberlerde neden bu kadar çok klorpirifos kalıntısı saptanmaktadır?

8) Analiz yapma yetkisine sahip laboratuvarlar Klorpirifos analizi konusunda akredite midir? Klorpirifos analizi yapan akredite laboratuvarlar Klorpirifos kalıntısı tespiti ile ilgili bir yeterlilik testine katılmışlar mıdır? Eğer katılmadıysa, bu analiz ile ilgili yetkinlikleri nasıl belirlenmektedir?

9) 3 Aralık 2014 tarihinde yürürlüğe giren "Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik" ile pestisitlerin uygulanması, satışı ve kayıtlarının tutulması konusuna düzenlemeler getirilmiş, bu yönetmelikle zirai ilaç bayilerinin stoklarında bulunan pestisitler, tarım ürünlerinde kullanılacak pestisitlerin rastgele değil de reçete ile satılması zorunlu kılınmıştır. 2015 yılındaki yasaklama kararı ile bayilerin stoklarında bulunan Klorpirifos'un bayilerden toplatılması gerekiyordu. Türkiye genelinde toplam kaç zirai ilaç bayisi vardır? Klorpirifos stokları bayilerden toplatılmış mıdır? Toplatılan klorpirifos miktarı ne kadardır?

10) Yasaklama kararı üzerinden 3 yıl geçmiş ve 3 yıl önce bayilerin stoklarında bulunan Klorpirifos zehri toplatılmış ise gıda ürünlerinde hala klorpirifos kalıntısı çıkıyor olmasını nasıl açıklamaktasınız?

11) Üç yıldır Klorpirifos sorununun çözülememesinin sebebi nedir?